

מסורת הש"ס

(א) [צבורות יד:], (ב) [ויקרא כ:],
(ג) [צמחומי פרשתא ד:]

תורה אור השלם

1. וְאִם כָּל בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר
לֹא יִקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָן לַיהוָה
וְהָעַמִּיד אֶת הַבְּהֵמָה לִפְנֵי
הַכֹּהֵן:
2. וְהַעֲרִיף הַכֹּהֵן אֹתָהּ בֵּין טוֹב
וּבֵין רָע בְּעֶרְפָּךְ הַכֹּהֵן בֵּן
יִהְיֶה: וִיקְרָא כֹזֵב

הגהות הב"ח

- (ה) גמ' ואם בהמה אשר יקריבו
 "בצל" ומיבת לא ממקח: (ג) רש"י
 "א"ל צין טוב לרע כ"י דאז רה"ק
 "ממשעו וכו' רע הס"ק: (ד) ר"ה
 "ובעלי מומין וכו' והערכה הס"ק
 "ואח"כ מ"ה מצינח דרבי יוחנן
 "מרישא דקמתי: (ד) ר"ה הכי
 "גמ' ממסחרו וכו' ומשום הכי
 "א"ל קרטי מונח: (ה) ר"ה אלא
 "מיפך וכו' אלא דקמתי בהדיא.
 "צ"ב בהרינח קמיתא משא"כ
 "מצינחלם כתיבתא: (ו) ר"ה
 "לרע לקטו וכו' ורה דקמתי:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תמימים וכו' בלא
מום. ע' צצ"ק דף עו ע"א תוס'
ד"ה שחיטה. ועיין צרש"י ריש
מעילה ד"ה כמאן דחנניה:

יבינו גרשום

וּשְׁנֵיהֶן שָׂוִין: מִשּׁוּם שֶׁמִּיָּדוֹם יִקְרְבוּ
אֶפְסִילוֹ הֵקֵן לְדִמּוֹתָם בְּכָל־הָעֵמֶדָה
וְהָעֵרְכָה יִהְיֶה לְדִמּוֹתָם מִמִּיָּדוֹם עֵצוֹ
בְּזָנָן מַעֲלָה לִיקְצָרוֹ הוֹאִיל וְהוּא חֲזִי
לְהִקְרָבָה: בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ. קִס"ד הִשְׁתָּא
מִשּׁוּם דְּלֹא הֵיכָל הָעֵמֶדָה לִקְרָבָה: וְהָעֵרְכָה:
אֲבָל בְּקִדְשֵׁי דִרְשֵׁי 'וּ'. לְדָוִיד בְּהָעֵמֶדָה
וְהָעֵרְכָה: ר"ע אֹמֵר כּו' מִמִּיָּדוֹם
יִקְרְבוּ. מִשּׁוּם מַעֲלָה: וְזַעֲנִי מוֹמִין
יִפְדּוּ. לְקַמְהֵי פִרְיָן הֵיכָל קֹאמֵר ר"ש
יֵשׁ קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ סוֹיְפְרוֹן הֵא עֵין רִבִּי
יוֹחָנָן בִּין ר"ל אֲמַרִי לִדְר"ש קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ
הוּא בְּכָל־הָעֵמֶדָה וְהָעֵרְכָה (א).
יֵשׁ מִשּׁוּם סוֹיְפָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. דְּקַמְיָן
לְרַבָּנָן בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ יִפְדּוּ: בְּזַעַל מוֹם
מַעֲיָקְרוֹ. מִשּׁוּם הֵיכָל יֵשׁ לִמְכָּדָה וּבְקִדְשֵׁי
בִּי"ה יִקְצָרוֹ דַּהֲמָה לֹא שְׁנֵי בִין צַעַל
מוֹם מַעֲיָקְרוֹ לְקִדְשֵׁי הַקִּדְשֵׁי לְמוֹמוֹ:
גַּם וְהֵיכָל מִסְפָּקָהוֹ דְּהֵיכָל בְּקִדְשֵׁי הַקִּדְשֵׁי
אֵם מוֹמוֹ. וְטַעֲמִייהוּ דְּרַבָּנָן כְּדִרְל'
דְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ לֹא הֵיכָל הָעֵמֶדָה
וְהָעֵרְכָה לִפְסוּלָהוּ ר"ש עֲלֵה וְלִמְכָּדָה בְּקִדְשֵׁי
מִזְבֵּחַ יִקְצָרוֹ דַּהֲמָה לִרְש"ש מִזְבֵּחַ
הֵיכָל הָעֵמֶדָה אֲבָל וְהָעֵרְכָה מִדִּלְגָּא פְּלִיגִי
קַמְיָן וְקִשְׁאִי דְּר' יוֹחָנָן. מִרְשָׁא

וואס רחמנא ענדט לה העמדה והערכה. לכתוב צתירה ו והעמיד והעריך וגו' והא דלא קדשי מוצח היא מדבעינן מוס קבוע דאי דק הציט תמימים נמי מפרקי דמאי איכפת להו אי חס אי צעל מוס. אלמא קדשי מוצח נמי היו בכלל העמדה והערכה לבינן דא דצריחא

רבנן היא דהא סתם ספירא היא^א וסתם
 ספירא ר' יהודה (בבבב דף סה.) בר
 פלוגתא דר"ש והיינו כרבי יוחנן.
 ומהכא שמעינן קדשי מוצח לרבנן
 וממתינן שמעינן קדשי ב"ה מדקאמר
 ר"ש [כג.] קדשי בדם היתם יפדו מכלל
 דשמעינהו לרבנן דאמרי יקברו: בין
 טוב ובין רע. משמע אחד טוב
 ואחד רע דשניהן שוין הם ובעל מוס:
 אופס למעוטי קדשי מוצח. ולא קאי
 האי והעמיד והעריך ארישא דקרא
 דמשחתי קדשי מוצח: ור' יוחנן. אית
 ליה דלא דהאי בין טוב ובין רע בקדשי
 ב"ה קאי ומויהו בעמיהו והעריך ארישא
 דקרא דלוקיימנא בקדשי מוצח ואסיפא
 דמשחתי יום כז"ה קאי יוואותה
 למעוטי בעל מוס מעיקרו בקדשי
 מוצח. ולר"ל לא כריך בעל מוס מעיקרו
 למעוטי דהוא אמר לרבנן קדשי מוצח
 יום לא היו ואפילו הם הקדישן למומן
 וכ"ש האי: דלא שייכי ועופות. כגון
 אווזין ותרנגולין וכל שייכי כלל למוצח:
 בין טוב לרע דמצי ליה. יום יום משמע
 דהוי חילוק בין טוב לרע ובין טוב
 ובין רע משמע אחד טוב ואחד רע
 ושניהן שוין: מסו תמימים יקברו.
 אפילו הכן דלימניהו בכלל העמדה
 והערכה היכא דמתו תמימים עבוד
 רבנן מעלה יקברו הואיל והוו חזי
 להקברה: בקדשי מוצח. קס"ד הסתא
 משום דלא היו בכלל העמדה והערכה:
 אבל בקדשי ב"ה כו'. דהוי כהעמדה
 והערכה: ר"ש אומר כו' תמימין
 יקברו. משום מעלה: ובעלי מומין
 יפדו. לקמיה פריך היכי קאמר ר"ש
 יום קדשי מוצח [ויפדון] הא בין רבי
 יוחנן בין ר"ל אמרי דלר"ש קדשי מוצח
 הוו בכלל העמדה והערכה (א)
 ולא מרישא סיפא לא לרבי יוחנן. דקמיה
 לרבנן בקדשי מוצח יפדו: בעל מוס
 מעיקרו. משום הכי יום יפדו ובקדשי
 ב"ה יקברו דהתם לא שני בין בעל
 מוס מעיקרו לקדם הקדישו למומו:
 יום והכי מספיקא דאי נשקדם קדישו
 אם מומו. וטעמייהו לרבנן כדל"ל
 דקדשי מוצח לא היו בכלל העמדה
 והערכה ליפלו ר"ש עלה ולימא בקדשי
 מוצח יקברו דהא לר"ש קדשי מוצח
 היו כהעמדה והערכה אלא מדלא פליג

יש בקדשי מזבח פרק שביעי תמורה

לג.

עין משפט
נר מצוה

א [מיי' פ"ב מהל' איסורי מזבח
הלכה ו]:

שינוי נוסחאות

[illegible]

הא מה אני מקיים (לכ"ה הבחמה) אשר לא יקיים ממנה בבעלי
 מומין שיפדו. ואין לומר דלימא איפכא דקרא דאשר [ללא]
 יקריבו משמע דלינה פסולה אלא להקריבה אכל להדידו שרי:
ואמר רחמנא עבד לה העמדה והערכה. דנחאי קרא דאשר לא

יקריבו כחצי והעמיד והעריך וסמך
 סיפרה ר' יהודה אלמא רבנן דעלמא
 אית להו העמדה בקדשי מזבח ובקדשי
 צ"ה ק"ל ממנתיתין מדקאמר ר"ש יפדו
 מכלל דלרבנן לא יפדו וא"ל קדשי צ"ה
 ק"ל מדמכחיז והעמידו הכהן בין טוב
 ובין רע איזוהו דבר שאין חילוק בין
 טוב לרע הוי אומר זה קדשי צ"ה וא"ל ר"ש:
אפילו חיה ואפילו עוף. כגון
 שמתפסס טרנגולין ו' צ"ה והא דלאמרין
 מנחות (דף ק:) אין לעופות פדיון ה"מ
 בקדשה קדושת הגוף למוצח:
תמימים יקברו בעלי מומין יפדו.
 השתא ק"ל משום דקדשי מזבח לא היו
 בכלל העמדה והערכה ותמימים יקברו
 דאין בהן מום ואין ראשין לפדות * כלל
 מום: **רבי** שמעון אומר תמימים
 יקברו. דכי נמי קדשי צ"ה לא היו
 כדמפרש לקמן טעמא משום דחזו
 להקריבה: **הכא** במאי עסקינן
 בעל מום מעיקרו. ואפ"ה בקדשי
 צ"ה יקברו דכל ענין הוי דלא שייך
 לפלוגי אין תם מעיקרו לנצל מום
 מעיקרו הואיל ואין עומדות אלף
 דמיסין: **רבי** שב"ז מ"א מפיק ותני
 במכילתין אחרית. וסך דלעיל משנשתא
 אלף בין תמימין בין בעלי מומין יקברו
 ומיירי בקדשי צ"ה וכדרבנן דאמרי
 שהיו [בכלל כו'] ר"ש אומר [תמימין]
 יקברו דלאמר לקמן מ"א משום דחזו
 להקריבה ומתמירין צ"ה קדושת מ"א מוצח
 צמה דצריס אמוריס בקדשי צ"ה אשתאן
 לת"ק ולכן אמר מ"א יקברו אלף קדשי
 מוצח כו' רש"א תמימין יקברו אלף
 עסקינן בבעל מום מעיקרו ה"נ מסתברא
 שן את מומן ליפלוג ר"ש עלה אלא לאו ש"מ בבעל
 תיחיה תיובתיה דר"ל ר"ל מוקים לה בשקדם הקדישן
 ג' ר"ש עלה ר"ל מיפך אפי' והכי מותיב ממכילתא
 ז' בין בעלי מומין יקברו י' [בד"א בקדשי ב"ה אבל
 מר תמימים יקברו ובעלי מומין יפדו י' תיובתא דרבי
 ר' יוחנן הכא במאי עסקינן בבעל מום מעיקרו ה"נ
 שקדם הקדישן את מומן ניפלוג ר"ש עלה אלא לימא
 דר' לך ר"ל הכא במאי עסקינן בשקדם הקדישן את מומן
 לך ר"ל ה"נ דפלוג ר"ש א"ל ר' ירמיה לרבי זירא לר"ל
 לא היו בכלל העמדה והערכה וקתני י' קדשי מוצח
 בעלי

וַיֵּהָנוּ נָמִי יִפְדּוּ יֵט לְדַרְשָׁם (נָמִי) קִדְשֵׁי בָּיִת לֹא הָיוּ: נִימָא סִיבּוּ סִיבֻסָּא יֵט דְּעֵבֵל מֹוס מַעֲיָקְרוּ הָא קִדְם הַקְדִּישׁוּ לְמוֹמֹו לְרַבְנָן נָמִי יִקְבְּרוּם: יוֹ: נִפְלוּ רִ"ש עֵלָּה. דְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ וַיִּמְאָ וַיִּקְבְּרוּ וְאִמְאִי קִמְיִי לְרִ"ש מִסֻּבִּיב מַמְכִּינְלָא אַחֲרִינִי. דֹּאסְכָּא בִּירִימָא אַחֲרִינִי דְּמַהֲפֵךְ לֵה טוֹמֹמִיב אִי' לֵה הֵכָל דְּקִמְיִי בִּרְשָׁם בְּדִידָא קִדְשֵׁי יִפְדּוּם: אֵלָּא מִיפָךְ אֵלָּא דְּבִין אֵלָּא לִישָׁנָא לְנִישָׁנָא דְּלַעֲלִי בִּירִימָא בְּזִיקָה בְּה לִישָׁנָא מִידי (ר' אֵלָּא) אִמְאָר מִ"ק בְּעָלִי מוֹמִינִי יִקְבְּרוּ בְּקִדְשֵׁי יוֹ: אֵבֵל קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ יִפְדּוּ דִּלָּא יִקְבְּרוּ לְיָדֵי יִפְדּוּ: סִיבֻסָּא דְר' יוֹחָנָן מִסָּךְ סִיפָּא. דְּקִמְיִי לְמִ"ק אֵבֵל יֵט בִּין חָם מַעֲיָקְרוּ לְעֵבֵל מֹוס מַעֲיָקְרוּ: נִיפְלוּ רִבִּי שְׁמַעוֹן עֵלָּה. וַיִּמְאָר בָּיִת דְּקִאֲמִרִי אִינֵיבּוּ יִקְבְּרוּ וְאִינֵיבּוּ יִפְדּוּ וּבְקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שְׁמִיךְ מִמְאִי יִפְדּוּ פְּלוּגִמְיָהוּ בְּבִי' וְהִ"ה דְּפִלְגִי עֲלֵיהּ נָמִי בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ דִּיקְבְּרוּ: וּמִקִּיל לֵה אֲפִילוּ בְּקִדְם הַקְדִּישׁוּן שְׁמִי כִי בְּשַׁלְמָא לְרִי יוֹחָנָן לֵה נַחמָא מַעֲוֹלָם קְדוּשָׁה לְגוֹפִיָּה אֵלָּא לְרִישׁ לְקִישׁ אִיכָּא לְמַעֲיָב:

הכל
מזבח הוא היו בכלל העמדה והערכה הס'ד (ש"ח) [נת] ומני והכי מומי' (ר"צ) [נת] אפי' מן
ס'א ונעמי ר"ל ה'א ד"א לנעמי דסב' ר"ל הכי אית' דקתמי מנחלת' אחריתו וז'ל מני' לה לט'א
[נ] ומני' לה הכי אחר' ואח"כ וז'ל מני' לה כה' בייחתי' ל"ש דקתמי' לה כה' דקתמי' ל"ש
[נ] מנח' ופיר' ס'א ואח"כ ד"ס מן מומי' ל"ו ואפי' ר' וסאל' ר' למחוק דקת' לט'ן וט'א.
ואח"כ נגמח' [נ] לט'א דלא' (ובכ"ז דלא' קתני כהדי' כהדי' [נ] מעיקר' וקבדשי' ו
עצב'...) ז"ל וט'א כהדי' [נ] ז"ל ר' ס'א ר' אפי' ר' [נ] הדי' גורס וז'ל ר' וט'א
משתמח' מנחלת' לנדידי' נהלי' נהלי' מנח' [מח] וז'ל מפר' וז'ל מני' מומי' ממנחלת'
וממני' מני' קדושת' מנח' (ויב"ב) [מח] וז'ל דלא' ש' מן מ'א [נ] מנח' וז'ל מני' מני' דלא' היו
[מח] וז'ל ר' העמדה [קבב] ז'ל אפי' בריש' וקבדשי' וז'ל

שמעון אדריכו שמעון דהא ר' שמעון קאמל לעיל קרשי מנחם ויח אלע' ש"ס סיפא נח קדשן אסא
 פ' מעקרא קאמל דהא ויכלל העשרה העשרה. ודשטא קר דיוק ביהוה אל בשקדש קדשן אסא
 ויחיו ויביתא דרשי קש' דהא קאמל לעיל ודשטא קר מנחם ויח אלע' ש"ס מוקד' אל' לעיל
 פ' ח' לרמבן קרשי מנחם ויח אל' חכא נמי אל' דרשי קש' דהא ויח אלע' ש"ס מוקד' אל' לעיל
 פ' ח' ודע קש' סיפא דר' שמעון אדריכו: אמר' אל' דרשי קש' דהא ויח אלע' ש"ס מוקד' אל' לעיל
 פ' מומין יקברו אל קשין: אל' דרשי קש' מין' אסמ' דר' ביהוה ודע מנחם מנחמילא ביהוה
 המעמין פ' בעלי מומין יקברו: ר' שמעון אל' שמעון יקברו בעלי מומין פ' דל' חתא קש'
 לעיל מומין יקברו בקדשי ברוך חתא אל בקדשי מנחם (ע"מ' ופרו) דהא ויחא אסא אלכא דרבנן:
 מ"י. ויביתא דר' ויחון חתא דרביא: אמר' ד' ויחון חתא אמא קשין' דבעל מוס' פרו
 דל' חתא ח' יסולא ר' שמעון קדש' מנחם יקברו דהא אית ליה קדש' מנחם
 דמ"י: אסא ר' בשקדש קדשן אל מומין פ' ח' קדש' העשרה העשרה נחיו פ' ח' כדמואל לעיל:
 כסיפא קדש' מנחם פ' ח' המעמין פ' בעלי מומין יקברו) חתא ויח אל' מלוב: